

A falu belterületi úthálózatának hossza meghaladja a 19 kilométert, ebből 4300 méter idegen kezelésben lévő út (főként az országos összekötő utak). A 15 kilométernyi önkormányzati kezelésben lévő mellékútból 1000 méteren már/még útalap sincs, de 3500 méternyi út jelenleg is használható állapotban van (a Rózsa utca, az Dózsa György utca nagy része, az Arató házaspár utca alja, a Bajcsy-Zsilinszky utca és a Liliom utca vége). A még nem említett 10,5 kilométer útnak talán az ötöde még kátyúzással kezelhető, de jó nyolc kilométer hosszan már csak az aszfaltszőnyeg jelenthet felújítást.

A jó minőségű útnak több ellensége is van. Kettőt azonnal mindenki tudna említeni: a csapadékvíz-elvezetés hiányát és a közműépítést. E kettő bármelyik utat hamar meg tudja semmisíteni. Falunkban jellemző ezen felül még egy útrongáló tényező, ez pedig a túlsúlyos jármű, amely főként építkezések körül fordul meg sűrűbben. A felsorolt tényekből kiindulva három tényezőt javaslok figyelembe venni az útfelújítási program előkészítésekor:

1. Építkezések

A gombai mellékutcák terhelhetősége nem lesz végtelen még a felújítás után sem. Amelyik utcában még sok üres építési telek van, ott várhatóan nagyobb terhelésnek lehet kitéve az útburkolat az építkezések miatt. Nem javasolt az útalapot aszfaltburkolattal ellátni azokban az utcákban, ahol a beépítetlen telkek aránya meghaladja a 25-30 %-ot. Gombán két utcát lehet ide sorolni, a Völgy utcát és a Szőke Ferenc utcát. Ezekben az utcákban a csatlakozások és fordulók burkolatain kívül csak megerősített útalapot javasolt készíteni, és csak a nagyobb arányú beépítettség után kerül az útalapra aszfaltburkolat.

2. Közműbekötések

Ha az utcában már csak elenyésző a beépítetlen telkek száma, akkor is megkülönböztetett figyelmet érdemelnek. Az útburkolat elkészítése után öt esztendőn keresztül nem lehet majd közműbekötés miatt felvágni az útburkolatot, tehát még a felújítás előtt érdemes bekötni a közműveket az üres telkekre, vagy nyilatkozni kell arról, hogy az útfelújítást követő öt évben nem kéri a közműcsatlakozást. Amíg ez nem történik meg, addig az utca felújítása várat magára.

3. Felszíni vízrendezés

Az útjainkról nem távozó csapadékvizek károsítják az útburkolatot. Még az útburkolat alatt, az útalapban megmaradó vízpárától is hamarabb nyomvályúsodik az út, nem is beszélve a látható vizekről, a tócsákról, pocsoyákról, amelyek helyén előbb-utóbb kialakul egy kátyú, de legalább letörlik az út széle. Minden csapadékvíz lefolyását biztosítani kell az útról az árokba, vagy vízfolyásba, és ezért minden helyben lakó felelős a saját portája előtti szakaszon. Ez számon kérhető kötelezettség. Ahol nincs már árok, ott ki kell ásni. Ahol az árok partja, vagy az útpadka magas, és ez akadályozza a csapadék lefolyását az árokba, ott le kell nyesni az útpadkát, le kell faragni az árok magas partját. Nem tehetjük szándékosan tönkre az útjainkat. Ha nem tudják hová tenni az útpadkáról leszedett, vagy az árok tisztítása során kiásott földet, annak elszállításáról az Önkormányzat a bejelentést követően gondoskodik. Amíg egy kisebb zápor után pocsoyák maradnak az utcában az út mellett, addig a felújítást nem tudjuk elkezdni. Abban az utcában kezdődik az útfelújítás, ahol a felszíni vízvezetést a szikkasztóárkokkal, padkarendezéssel megoldják. Amelyik ingatlan lakója/tulajdonosa jelzi: az utca nem tud összefogni, hogy együttes erővel megoldják a problémát minden ingatlan előtt, ott kérésre az Önkormányzat térítés ellenében elvégezteti a padkarendezést és az árok kitisztítását/kiásását. Csak a csapadékvíz befogadók és elvezetők kiépítésére biztosíthatunk fedezetet, a lakókon számon kérhető feladatokra nem.

Az útfelújítási program menetrendje a következő lehet:

Április végére elkészülhet egy tanulmányterv, amely rögzíti majd a felszíni vízrendezés és az útfelújítás részleteit. A terven szereplő szükséges műtárgyakat (átereszeket, vízelvezetőket, folyókákat, víznyelőket) az Önkormányzat elkészítteti, illetve ezen felül közölni fogja minden utcában az adott útszakaszokra javasolt vízelvezetési módot. Amennyiben a terv szikkasztóárok létesítését írja elő egy ingatlan előtt, úgy annak elkészítését fogja kérni az ingatlan tulajdonosától, használatjától.

Május végéig megtörténhet a közművek felmérése és a hiányzó közműbekötések pótlására felhívja az Önkormányzat az ingatlan tulajdonosának figyelmét, avagy nyilatkozatot kér a közműbekötés ötéves halasztásáról. A felhívás alól egyedül a szennyvízcsatorna esetében lehetnek kivételek, mert az egykori közműtársulati tagok érintett ingatlanjaira megtörténik a közműbeállítás felhívás nélkül is.

Június végén felülvizsgálatra kerül a közműcsatlakozások elkészítése, avagy a nyilatkozatok beérkezése, illetve a terv alapján kiadott vízelvezetési módok elkészülése. Amelyik utcában a közművekkel, vagy az elvárható vízelvezetés megoldásával kapcsolatban hiányosságokat tapasztalunk, azt az utcát nem tudjuk szerepeltetni az útfelújítás első ütemében.

Július hónapban tervezzük lefolytatni a közbeszerzési eljárást a június végéig készre jelentett utcák tekintetében. A közbeszerzés után augusztus második felében elkezdődhet az útfelújítás.

A felújítás javasolt megoldásait a tanulmányterv fogja rögzíteni, de útépítő szakemberek véleménye alapján az alábbiak valószínűsíthetőek már most is:

- A jelenleg útburkolat nélküli szakaszokon (Bocskai u., Rózsa és Iskola utcák összekötése, Akácfasor és Fáy utcák nyúlványai), illetve a túlon túl foghíjas utcákban csak erős útalap készül el első ütemben.
- Lejtős terepen, vagy szűk utcában kiemelt, vagy süllyesztett szegéllyel, esetleg járható folyókával (Ady Endre utcában is) kerül megtámasztásra az aszfaltszőnyeg.
- Elegendően széles utcákban a többnyire egyenes terepen elegendő 60-80 cm széles nemesített padkával megtámasztani az útburkolatot.
- Útcsatlakozásoknál, nagyobb igénybevételnek kitett helyeken (kanyarban) megfelelő ívben elhelyezett szegéllyel kell megtámasztani az utat.

A tizenöt kilométer hosszú önkormányzati útból, ha csak hat kilométernyi utat kell aszfaltszőnyeggel borítani (valamilyen szegély építésével együtt), akkor is meghaladja a százmillió forintot a felújítási összeg. Pályázni – hazai forrásra – eddig sem lehetett évente 20 MFt összegnél többre. A megvalósítást saját erőből, évente 15-20 milliónként elvégezni nehézkes és drága, egy lélegzetvétellel viszont csak hitelfelvétel mellett lehet felújítani ennyi utat. 100 MFt összegű hitel felvétele mellett még kedvező kamatok esetén is legalább 8-12 évig eltart a futamidő, ha évente csak 15-20 millió forintot tudunk törleszteni. Ennyi idő alatt már hatvanmillióra rúg a kamat együttes összege, de már az első évben elkészülhet az út.

A terveink megvalósításának biztonságát szolgálja az előző napirendi pontban részletezett új adónemek bevezetése is. Ha a gépjárműadóból befolyó 10 MFt forint mellé minden évben oda tudjuk tenni az összesen 6 MFt-ra tervezett telek- és építményadót, akkor ezekből a bevételekből jó úton járhatunk már az idén ősszel.

Készüljünk erre!